

ČESKÁ TEATROLOGICKÁ SPOLEČNOST 1997

Zpráva o založení Teatrológické společnosti

Dne 1. února 1997 se v prostorách Divadelního ústavu, v Divadle v Celetné v Praze, sešlo shromáždění českých teatrologů, aby ustavilo svou odbornou oborovou platformu celostátního významu, společnost, která posléze po společné úradě přijala do svého štítu název Teatrológická společnost.

Prehistorii vzniku této společnosti na onom ustavujícím shromáždění jejích zakládajících členů ve svém projevu připomněl prof. dr. František Černý: působilo to ostatně téměř symbolicky, že zmíněné ustavující ji shromáždění se shodou okolností konalo na den přesně od chvíle, kdy byl před 40 lety v Praze zejména z iniciativy prof. Jana Kopeckého založen Aktiv divadelních historiků, jemuž se pak podařilo po čase zřídit jako hlavní, dodnes existující a produktivně fungující centrum českého divadelněhistorického výzkumu při Ústavu pro českou literaturu ČSAV Kabinet pro studium českého divadla.

Motivy vedoucí k ustavení Teatrológické společnosti byly nicméně dány ani ne tak tímto jejím historickým předpojetím, nýbrž aktuálními potřebami organizace práce české teatrologické obce v přítomné společenské situaci. Myšlenku na založení občanského sdružení, které by vytvořilo pandán k jiným vědeckým, v českých zemích již existujícím společnostem (např. Literárněvědné společnosti, Kruhu přátel českého jazyka) a k divadelněvědným společnostem v zahraničí, vyvolalo v průběhu první poloviny 90. let znepokojení některých subjektů teatrologické práce, na jedné straně pracovníků Divadelního ústavu v Praze, kde své pokračování našel z akademického prostředí vyhoštěný Kabinet pro studium českého divadla, na druhé straně vedení divadelněvědných kateder a ústavů českých univerzit, nad přítomným, v rychle se proměňující společenské situaci se měnícím stavem české teatrologie. Pro tento stav byly příznačné takové jevy, jako byla roztržičnost divadelněvědné obce, panující v ní izolacionalismus, nekontaktnost, nedostatečný průnik informací. Tento stav se ukazoval jako zátěžový pro celý obor a neblaze se projevoval i ve zcela konkrétních záležitostech oborové praxe. V důsledku své roztržičnosti nebyla — a do velké míry dosud ani není — česká teatrologie schopna zaujímat v českém kulturním a vědeckém životě pozice, jaké jí náleží, a významněji se veřejně prosazovat (to se obráží negativně např. i v nedostatečném zastoupení teatrologů v komisích Grantové agentury ČR, ve Fondu rozvoje vysokých škol ČR, a potažmo i v přidělování finančních prostředků z těchto zdrojů na odborné teatrologické projekty. Tato neschopnost se projevuje nejen v našem domácím prostředí, ale i v prostředí zahraničním, kde se čeští teatrologové uplatňují jen ojediněle. Na bezpočtu mezinárodních odborných sympozií, konferencí a kongresů — přestože by měli co nabídnout — čeští teatrologové chybějí. Česká teatrologie tak ztrácí nejen živý styk se současným světovým děním v oboru, ale i další šance, např. publikační a přednáškové, které se díky účasti v zahraničních podniknutích následně otevírají. Všechny tyto problémy pocítovaly zmíněné subjekty jako o to závažnější, že doba před ně znovu postavila úkoly, jejichž splnění není v silách jednotlivých pracovníků, ba dokonce ani v silách celých pracovních týmů v oboru pracujících: v případě Kabinetu pro studium českého divadla takovým

úkolem přesahujícím možnosti jednotlivců při jejich individuálním nasazení je např. úkol vypracovat obsáhlou Českou divadelní encyklopedii, v případě teatrologických kateder a ústavů českých univerzit pak úkol systematicky rozvíjet vědeckou aktivitu v oboru a zajišťovat výchovou mladé nastupující generace teatrologů jeho budoucnost.

Z iniciativy jednak Divadelního ústavu, jednak Ústavu divadelní a filmové vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity byl proto — po předběžném projednání možného postupu v této věci při schůzce představitelů obou institucí v Brně — již v průběhu roku 1996 vytvořen přípravný výbor pro založení sdružení uvedeného programového zaměření, Teatrologické společnosti. V tomto výboru zasedli za Kabinet pro studium českého divadla DÚ Praha dr. Eva Šormová, za Katedru divadelní vědy FF UK PhDr. Josef Herman, CSc., za Ústav divadelní a filmové vědy FF MU v Brně doc. PhDr. Eva Stehlíková, přičemž garanty práce tohoto výboru stali se ředitel DÚ PhDr. Ondřej Černý a vedoucí Ústavu divadelní a filmové vědy FF MU prof. Bořivoj Srba. Když byl vykonán nezbytné přípravné práce, svolal pak tento výbor do Divadla v Celetné, sálu Divadelního ústavu, ustavující shromáždění nově vznikající společnosti — jak řečeno — na 1.2.1997. Na pořadu jednání tohoto shromáždění byly otázky související s ustavením a s úředním zaregistrováním společnosti, zejména však otázky jejího programového zaměření a z něho odvozeného znění stanov společnosti a dále volba výkonných orgánů společnosti. Jako zvláštní bod jednání tohoto ustavujícího shromáždění byla na program jednání zařazena i informace a následná diskuse o připravovaném projektu České divadelní encyklopedie, který byl koncipován a rozpracován v Kabinetu pro studium českého divadla DÚ. Stalo se tak v přesvědčení, že k optimálnímu uskutečnění tohoto projektu je nezbytné, aby se stal objektem společného zájmu veškeré české divadelní a divadelněvědné veřejnosti.

Z hlediska určovaného zájmem na ustavení Teatrologické společnosti nejdůležitějším bodem jednání tohoto shromáždění jevila se zejména diskuse o programu a následně i o organizačně-provozním statutu společnosti. V základní ideové diskusi se TS tehdy postupně identifikovala jako dobrovolná, otevřená a nezávislá organizace, sdružující zájemce o divadlo a teatrologii, jejímž členem může být fyzická osoba, která má vztah k teatrologii v nejširším významovém vymezení toho pojmu, ale rovněž i podobně orientované právnické osoby, zájmové skupiny a pracoviště.

Za ideové poslání TS určilo shromáždění úkol stát se organizací zajišťující volný tok informací o záležitostech oboru, a díky tomu fungovat jako diskusní fórum umožňující výměnu názorů na nejširší okruh teatrologických otázek a problémů (k tomu účelu byla TS zatížena povinností vydávat vlastní bulletin a další periodické a neperiodické publikace, dále prosazovat vzájemnou informovanost členů a pracovišť a chránit společné zájmy české teatrologické obce, a to i ve vztahu k orgánům státní správy a samosprávy formou návrhů a stanovisek (zejména pak vyjadřovat se k existenčním podmínkám české teatrologie jako celku i jejich jednotlivých složek), prosazovat a hájit zájmy svých členů ve smyslu ochrany svobody projevu a prezentování informací, organizovat a podílet se na organizaci konkrétních teatrologických akcí (např. přednášek, konferencí, seminářů, exkurzí, grantových projektů apod.), zasazovat se o rozvoj teatrologického školství, spolupracovat s různými organizacemi a institucemi na úrovni vládní i nevládní, jakož i s občanskými sdruženími, svým zaměřením s jejími zájmy korespondujícími, a konečně usilovat o zapojení do mezinárodních nevládních organizací a v tomto rámci i podporovat pracovní a studijní styky svých členů se zahraničím.

Tyto programové zásady, skrze které se měla TS identifikovat oproti jiným subjektům svého druhu, byly vtěleny do jejích stanov, které shromáždění posoudilo a doporučilo přijmout za podklad žádosti o provedení příslušné úřední registrace.

V následné fázi jednání zvolilo pak shromáždění při volbách přímého, rovného a tajného charakteru výkonné orgány TS. Přítomní příslušníci teatrologické obce v počtu 67 osob, z nichž většina se na místě zaregistrovala jako členové TS, tajnou volbou vybrali ze svého středu předsedu — jím stal se prof. dr. Bořivoj Srba, vedoucí Ústavu divadelní a filmové vědy FF MU, a dalších 8 členů výkonného výboru — těmi stali se dr. Eva Šormová, která se ujala funkce tajemnice společnosti, dále doc. dr. Eva Stelíková, doc. dr. Jiří Štefanides, dr. Josef Balvín, dr. Alena Urbanová, dr. Alena Jakubcová, Mgr. Jaroslav Blecha a doc. dr. Věra Ptáčková, a na ně delegovali výkonné pravomoci. Kontrolou činnosti a hospodaření výboru plénem pověřilo dr. Evu Kolárovou.

Zpráva o činnosti výboru Teatrologické společnosti v roce 1997

Ke svému prvnímu zasedání se výbor Teatrologické společnosti zvolený na ustavujícím shromáždění dne 1. 2. 1997 sešel bezprostředně poté, co obdržel od pléna svůj mandát. Již na tomto svém prvním zasedání výbor určil svůj další postup při organizování a programování své činnosti. V té souvislosti rozhodl, že jakmile se podaří společnost ve smyslu nároků, které na takové ustavení klade zákon, řádně konstituovat, soustředí svou pozornost v prvním roce její existence především ke třem úkolům, které již v diskusi probíhající na ustavujícím shromáždění definoval jako hlavní úkoly TS čerstvě zvolený předseda společnosti.

Šlo o tyto tři hlavní programové úkoly:

1. Výbor TS se v prvním období své činnosti zaměří hlavně na získání informací o celkovém stavu české teatrologické obce, o její výkonnosti, jakož i o výkonnosti jejích jednotlivých příslušníků, dále na výměnu informací mezi institucionálními subjekty i mezi jednotlivými členy této obce, na „zmapování“ a registraci výsledků jejich dosavadních aktivit. Zároveň v zájmu stmelení dosud roztržštěných sil pokusí se uvést do chodu tok informací mezi zmíněnými subjekty — institucemi i jednotlivci — zmíněné obce prostřednictvím nejrůznějších médií.

2. Výbor se vynasnaží v rámci TS soustředit zájem teatrologických institucí i jednotlivých teatrologů k tvůrčím úkolům, které přesahují rámec dosavadního pracovního nasazení těchto institucí a těchto jednotlivců.

3. Výbor TS bude v zájmu zajištění budoucnosti celého oboru systematicky sledovat vývoj českého divadelněvědného školství a v rámci svých možností i napomáhat při řešení jeho vnitřních problémů.

* * *

V první fázi svého funkčního působení — v čase, kdy TS byla teprve uváděna do života — soustředil výbor svou aktivitu především k úkolům souvisejícím s vybudováním pevné organizační základny společnosti.

K jejímu vytvoření podnikl již v průběhu února 1997 nezbytné kroky a dosáhl přitom těchto výsledků:

- dne 11. 2. 1997 byla TS na základě předložení příslušné žádosti a valnou hromadou schválených stanov řádně zaregistrována v rejstříku občanských sdružení Ministerstvem vnitra ČR, a to pod č. j. II/S OVS/1-31852/97-R (zařizovala dr. Šormová);
- podařilo se získat identifikační číslo (IČO 65996879), které bylo zaneseno do registru Českého statistického úřadu (zařizovaly dr. Šormová a dr. Jakubcová);
- bylo založeno bankovní konto u pobočky Komerční banky v Praze na Celetné ulici (zařizovali prof. Srba, dr. Šormová, dr. Jakubcová);
- v průběhu března 1997 rozeslal všem řádně přihlášeným členům definitivní znění úředně potvrzených stanov (zařizovala dr. Šormová).

Zároveň se výbor od svého ustavení staral o upevnění a rozšíření členské základny společnosti. Hlavní kádr zakládajících členů — teatrologů projevivších zájem o sdružení — se konstituoval z účastníků zmíněného prvního shromáždění: k 28. 2. 1997 byla však do členské kartotéky zanesena data pouze 48 z přítomných účastníků shromáždění, kteří zaplatili již na onom shromáždění členské příspěvky, a získali tak postavení řádných členů. Výbor se proto již na své druhé schůzi dne 7.3. rozhodl rozvinout rozsáhlou náborovou akci zaměřenou k cíli rozšířit okruh řádných členů, především pak se usnesl znovu oslovit teatrology, kteří se sice dostavili na ustavující valnou hromadu, ale předčasně jednání opustili, aniž se jako členové zaregistrovali, a dále ty, kteří svou účast v TS přislíbili, ale z rozmanitých důvodů se na ustavující valnou hromadu nedostavili. Bylo rovněž dohodnuto, že budou k účasti vyzváni i další z těch, kteří byli před konáním valné hromady v tomto smyslu osloveni a kteří na výzvu ke spolupráci nereagovali. Členové výboru se zavázali vyzvat k účasti v TS jednak dramaturgy českých profesionálních divadel (dr. Šormová, dr. Jakubcová), jednak studenty divadelněvědných ústavů a kateder univerzit v Praze, Brně a v Olomouci (doc. Ptáčková, prof. Srba, doc. Štefanides). K účasti v TS, která se — ve snaze stát se přístupnou i zahraničním účastníkům — vzdala přídomku „česká“ ve svém názvu, byli vybídnuti i kolegové-teatrologové ze Slovenské republiky.

Realizace této náborové akce si vyžádala energického nasazení v podstatě všech členů výboru. Nábor byl prováděn jak prostřednictvím písemných oslovení (dopis s pozváním k účasti, adresovaný dramaturgům všech českých divadel), tak prostřednictvím osobních kontaktů. Protože zájem o členství mezi univerzitními studenty nebyl příliš veliký, rozhodl se výbor napříště se soustředit především na získávání členů z řad frekventantů univerzitního postgraduálního doktorandského studia. Lepší výsledky tato aktivita přinesla např. mezi učiteli divadelních fakult pražské i brněnské Akademie múzických umění, DAMU a DF JAMU.

Počet členů společnosti díky tomuto opatření v průběhu následujících deseti měsíců neustále narůstal: Ke 4.4. bylo registrováno 65 platících členů a evidováno dalších 70 zájemců o členství (těm pak byly dodatečně rozeslány přihlášky), k 23. 5. bylo řádnými členy TS 91 osob, k 5. 9. 101 osob, k 3.10. 109 osob, k 16. 1. 98 pak 120 osob (k naposled uvedenému datu bylo registrováno ovšem celkem 167 k TS přihlášených osob, z nich však 47 příspěvky za rok 1997 nezaplatilo).

Pokud jde o institut kolektivního členství, většina divadelněvědných pracovišť (např. teatrologické ústavy a katedry vysokých škol) byla nucena z finančních důvodů na členství rezignovat: jako kolektivní člen TS kromě hostitelského Divadelního ústavu byla roku 1997 registrována pouze Městská knihovna v Praze.

Za funkčního období tohoto výboru žádný člen TS své členství nezrušil, v členské základně TS rovněž nedošlo k úmrtním případům. TS ovšem s lítostí zaznamenala několik úmrtních případů v širším okruhu české teatrologické obce mezi teatrology, kteří zůstali mimo její řady (úmrtí dr. Vladimíra Procházky, divadelního historika a kritika, dlouholetého pracovníka a vedoucího Kabinetu pro studium českého divadla, dne 27. 4. 1997, úmrtí dr. Jany Pleskačové, dlouholeté pracovnice Divadelního ústavu, redaktorky řady scénografických periodik a publikací, dne 3.7. 1997, doc. dr. Miroslava Procházky, estetika, literárního a divadelního vědce, dne 2.2. 1997); pozůstalým po těchto zemřelých kolezích výbor nebo jeho předseda a jeho jednotliví členové písemně i ústně za celou TS vyjádřili soustrast.

Výbor po celé své funkční období pracoval poměrně systematicky podle předem určeného plánu vytvořeného kolektivním úřadkem na první a druhé pracovní schůzi a k jeho realizaci uskutečnil 10 řádných porad (kromě porad dílčích svolávaných k řešení jistých konkrétních úkolů v rámci práce k těmto úkolům soustředěných pracovních skupin). První schůze se konala — jak už řečeno — ihned po ukončení valné hromady dne 1.2.1997, další schůze pak zhruba v měsíčních intervalech (s výjimkou prázdnin) ve dnech 7.3., 4.4., 23.5., 5.9., 3.10., 7.11., 12.12. 1997, 16.1. a 7.2. 1998. Zatímco první dvě z řádných schůzí výboru byly po obsahové stránce věnovány problémům souvisejícím s úředním uznáním společnosti, s ustavením její organizační báze a s formulováním programu jejího dalšího postupu, poslední tři schůze — počínaje prosincovou — zabývaly se přípravou 1. výroční valné hromady. Schůze konaly se v místnosti Kabinetu pro studium českého divadla v Divadelním ústavu. V průměru se zasedání výboru účastnily tři čtvrtiny jeho členů (76,5 %), přičemž někteří účastníci (Srba, Šormová, Blecha) absolvovali beze zbytku všechny schůze. V té souvislosti je nutno konstatovat, že někteří z členů výboru projeví mimořádnou iniciativu při plnění zadaných úkolů, za což jim bylo vysloveno zvláštní uznání (dr. Šormová, dr. Jakubcová, Mgr. Blecha).

Styk s členskou základnou si výbor TS zjednával jednak skrze osobní kontakty při vzájemných setkáních členů TS, eventuálně skrze konference a jiné kolektivní akce, jednak korespondenční formou. Tak např. při vědecké konferenci vztahující se k úkolu vytvořit Českou divadelní encyklopedii a konané dne 7. 11. 1997 podal předseda přítomným členům TS stručnou zprávu o výsledcích práce výboru za období od února do konce října roku 1997. Výbor též rozeslal řádným i potencionálním členům TS několik dopisů, skrze něž se dožádal jejich spoluúčasti na připravovaných akcích (vydání slovníčku Kdo je kdo, zájezd do Brna, informace o chystané vědecké konferenci atp.). Hlavním nástrojem informování členské základny o aktivitách výboru a vlastně jakýmsi organizačním pojátkem společnosti byl však zpravodaj oběžníkového typu, rozesílaný pod názvem Informace jednotlivým členům TS ve čtvrtletních intervalech. Bulletin přinášel nejen informace o práci výboru, ale i krátké zprávy o aktivitách uskutečňovaných z iniciativy členů TS v oblasti kompatibilního oborového zájmu mimo přímý dosah činnosti TS (např. o takových aktivitách DŮ, teatrologických ústavů univerzit v Brně a v Olomouci, o akcích podnikaných na záchranu historické budovy brněnské Reduty atp). Zpravodaj redigovala až do léta 1997 dr. Šormová, poté se redakce ujala doc. Ptáčková a po ní doc. Štefanides. Výrobu a distribuci zpravodaje zajišťovali pracovníci Divadelního ústavu.

S kvalitou podávaných informací, a zejména s grafickým řešením vnější úpravy zpravodaje nebyl výbor příliš spokojen a na své poslední schůzi konané před 1. výroční val-

nou hromadou se rozhodl doporučit budoucímu nově konstituovanému výboru, aby se v tomto směru pokusil o nápravu. Má-li zpravodaj nabýt v budoucnosti charakteru opravdu kvalitního pojítka mezi členy TS je třeba ustavit jeho řádnou redakci a zároveň zajistit v jednotlivých centrech divadelních aktivit spolupráci stálých dopisovatelů, aby tak odpovědnost za jeho vydávání nezatěžovala pouze jednotlivé členy výboru, kteří musejí vykonávat mnoho jiných povinností souvisejících s řízením TS. V této souvislosti ukazuje se žádoucím prozkoumat též možnost prezentování informací uváděných v tomto zpravodaji prostřednictvím internetové sítě.

Po celý rok svého účinkování se výbor TS potýkal s problémem nedostatku finančního zajišťování své činnosti. Pověštině totiž hospodařil toliko s prostředky, které získal výběrem členských příspěvků, a to od výdělečně činných členů ve výši 100,- Kč, od nevýdělečně činných ve výši 50,- Kč, od jediného dosud kolektivního člena ve výši 1.000 Kč. K dispozici bohužel neměl ani částku 10.000,- Kč přislíbenou ředitelem hostitelské organizace: 23. 5. 1997 mu bylo s politováním oznámeno, že Divadelní ústav vzhledem k rozpočtovým škrtům provedeným na základě vládního usnesení nemůže tuto částku TS poskytnout. Nutno ovšem říci, že tento ústav zajišťoval činnost TS dalšími způsoby: pro její práci dával k dispozici nejen místnosti (místnost Kabinetu pro studium českého divadla a kongresový a divadelní sál), ale i přístroje různého druhu (počítače, faxy a kopírovací stroje a příslušné k nim pomůcky), hradil i náklady na poštovné, na pořízení dopisních obálek a papírů, na vypracování a vytištění loga a hlavičky označujících písemnosti společností. Obdobným způsobem přispěli ze svých skromných provozních prostředků k udržení činnosti TS i např. Ústav dějin divadla Moravského zemského muzea (písařské a jiné práce na vydání brožury Kdo je kdo) a teatrologické ústavy Masarykovy univerzity v Brně a Palackého univerzity v Olomouci (oba ústavy hradily svým zaměstnancům pracujícím ve výboru v TS navzdory své tíživé situaci náklady na pravidelné cesty do Prahy na výborové schůze). Bohužel zcela neúspěšnou se ukázala snaha získat pro finanční jistěni společnosti sponzory. Díky rozvážnému postupu výboru se nicméně podařilo udržet finanční hospodaření TS v prvním roce její činnosti v rovnováze, a dokonce z minimálních finančních prostředků ušetřit a do následujícího období převést jistou malou částku.

* * *

Při svém ustavení si TS — jak už bylo řečeno — předsevzala plnit řadu závažných úkolů, jejichž splnění mělo napomoci zlepšit postavení oboru teatrologie a jeho pracovníků jak v našem domácím prostředí, tak i v mezinárodním měřítku.

Programové zásady, skrze které se měla TS identifikovat oproti jiným subjektům svého druhu, vtěleny do jejích stanov, schválených Ministerstvem vnitra ČR, se staly jakousi „ústavní listinou“, na jejímž základě výbor společnosti rozvíjel veškerou svou činnost.

V první fázi existence TS jako nejzávažnější úkol vystupoval před členy výboru úkol zjistit vůbec, jak široce a jak hluboce je v České republice založen výzkum teorie a dějin divadla, jakého rozsahu a charakteru je jeho institucionální a osobnostní základna, jak je ze strany tvůrců-jednotlivců i celých tvůrčích kolektivů a jimi vytvářených organizací a institucí tento výzkum takřkajíc „programován“, jaké jsou jeho konkrétní výsledky, zejména pak „výstupy“ v podobě publikovaných i nepublikovaných vědeckých i jiných

odborných prací spadajících do oboru teatrologie, dále v podobě obdobně tematizovaných konferencí, symposií a diskusních střetnutí, přednáškové a vůbec výukové činnosti na vysokých školách atp. Výbor si uvědomoval, že bez takového primárního rekognoskování stavu oboru, v oblasti teatrologie v ČR exponovaných sil a prostředků, jejich vědeckého výkonu, nelze vůbec začít ani s plněním dalších úkolů, které by v oblasti specifikovaného oborového zájmu měly být — jak se naléhavě ukazuje — splněny. Plénem ustavujícího shromáždění TS zvolený výbor se proto ve smyslu úkolů, na něž poukázala diskuse proběhnuvší na zmíněné zahajovací valné hromadě, již na své první pracovní schůzce rozhodl okamžitě po vyřízení úředních záležitostí souvisejících s uvedením společnosti do chodu rozvinout rozsáhlou průzkumovou akci, která by napomohla tak říkajíc „zmapovat“ dění rozvíjející v oblasti české teatrologie, aby tak získal spolehlivé východisko pro svůj další postup. Tento průzkum byl v první fázi činnosti výboru založen jako sběr informací pro splnění daného úkolu relevantních a jejich počítačového zpracování do databáze přístupné nejen členům TS, ale i nejširší odborné veřejnosti (v následném období by ovšem bylo žádoucí tyto informace zveřejnit i v podobě veřejnosti přístupné publikace). Teprve po získání těchto informací lze totiž uvažovat o vypracování zásadní studie pojmenovávající současný stav oboru v ČR teoreticky a metodologicky vyspělým způsobem.

I když vedení TS si bylo vědomo toho, že v dobách okouzlení společnosti počítačovou technikou, projevující se v hračičkářské touze „krmit“ počítačové databáze nejrůznější „stravou“, je mnohý z příslušníků teatrologické obce — zejména pak ti, kteří jsou ve službách institucí vydržovaných z veřejných prostředků — znechucen vším tím „výkazníčením“, vyráběním nesmyslných výkazů a zpráv pro „nadržované“ orgány, nevidělo jinou možnost, jak úkol uspokojivě řešit, než obrátit se na členy TS s prosbou o zaslání potřebných údajů k vytvoření zmíněné databáze. Odvahu oslovit členský kolektiv TS s takovou prosbou, čerpal ze zjištění, že mnozí z jeho členů, zejména pak zaměstnanci institucí zabývajících se teatrologickým výzkumem, jistěním ze státních financí, jsou opakovaně nuceni vykazovat výsledky svých tvůrčích aktivit např. v podobě podkladů pro tzv. evaluační řízení probíhající na vysokých školách, různých bibliografických soupisů publikovaných děl, seznamů vystoupení na různých vědeckých symposiích, hlášení o uspořádání expozic materiálů dokumentujících divadelní činnost atp. Většina teatrologů byla ostatně již v minulosti mnohokrát nucena vydat počet ze své vědecko-výzkumné a popularizační činnosti dokonce v rozsahu celoživotního díla, v podobě celkových soupisů, rok co rok aktuálně doplňovaných. Existovala tudíž naděje, že jim nebude činit potíže tyto soupisy zapůjčit k překopírování a počítačovému opisu. Odtud výbor TS vyvodil závěr, že pracovní tým, který byl pověřen shromážděním a technickým zpracováním těchto údajů nebude musit vynaložit příliš velkou námahu, aby úkol „zmapovat“ osobnostní a institucionální základnu českého výzkumu teorie a dějin divadla a její výkonnost na základě takto vyzískaných informací s úspěchem splnil.

Proto se výbor již ve svém prvním oběžníku rozeslaném všem řádným členům společnosti, ale i těm, kteří byli pouze evidováni jako zájemci o spolupráci na jejich aktivitách, obrátil s výzvou, aby vypracovali na základě jednoduchého dotazníku, podle v něm stanovených zásad zajišťujících unifikaci informací, stručnou zprávu o svých životních osudech a o své práci v oboru. Pro snažší počítačové zpracování údajů byli účastníci požádáni, aby se přidrželi stanovených 11 bodů, umožňujících určitou strukturaci těchto

údajů. Poskytnuté informace rozhodli se členové výboru zpracovat do podoby jakéhosi miniaturního slovníčku typu Who is who, který by byl počítačovou technikou rozmnožen a rozeslán jednotlivým účastníkům této akce. Zároveň byli tito účastníci požádáni, aby poskytli úplné bibliografické soupisy svých vědeckých prací, aby ty pak mohly být včleněny do bibliografické databáze Divadelního ústavu. Odborné teatrologické instituce byly potom v rámci této akce vyzvány, aby daly k dispozici své dokumenty tohoto druhu; teatrologická pracoviště vysokých škol byla v té souvislosti vybidnuta, aby poskytla též úplné soupisy disertačních, diplomních a seminárních prací.

Průzkumná akce, jejíž přípravou a provedením se zabývali prof. Srba, dr. Šormová, Mgr. Blecha a doc. Štefanides, z počátku narážela na určitou liknavost, kterou vyzvaní členové TS projevovali při zasílání potřebných údajů, po opakovaných urgencích se však nakonec podařilo do definitivní uzávěrky akce, stanovené na 30.9.1997, shromáždit skoro 70 vyplněných dotazníků zmíněného druhu a na dvě desítky bibliografických soupisů. Dvojice kolegů pověřených redakcí slovníčku (dr. Šormová a Mgr. Blecha), pak do 12. 12. 1997 připravila k vydání takto získaná „hesla“ v podobě 86 stránkové brožurky Kdo je kdo v české teatrologii. Typografické zpracování brožury provedlo Studio Hamlet Divadelního ústavu Praha, výroby slovníčku ujalo se divadelní oddělení Moravského zemského muzea v Brně. Díky enormnímu nasazení všech zúčastněných podařilo se sborníček na počátku roku 1998 vytisknout a distribuovat mezi členy společnosti.

Byť ani s výsledkem této akce nelze se zcela uspokojit, jako první pokus svůj účel splnila: slovníček Kdo je kdo v české teatrologii informuje teatrologickou obec o aktivitách jejích jednotlivých členů a spolupracovníků, a vytvářeje tak mezi nimi jistý kontakt alespoň poněkud ruší stav vzájemné izolace panující mezi jejími příslušníky. Co do úplnosti přinášejících informací — splnění úkolu poskytnout co možná nejcelistvější obraz aktivit českých teatrologů — zůstává mnoho dlužen. Absentuje v něm totiž řada hesel význačných českých divadelních teoretiků a historiků, která by ve spisku tohoto druhu rozhodně chybět neměla. Je tomu tak proto, že tito teatrologové přes opakované urgencye nedodali příslušné podklady pro vypracování svých osobních hesel a že nebylo v silách redakčního týmu do určeného data uzavření redakčních prací vypracovat tato hesla na základě publikovaných materiálů. Torzovitosti obrazu aktivit teatrologické obce v této brožuře bylo si vedení TS dobře vědomo a pro eventuální její nové vydání v delším časovém odstupu rozhodlo se navrhnout příštím výboru, aby se pokusil i tato absentující hesla buď opatřit přímo od těch kolegů, jichž se týkají, anebo samostatně na základě běžně dostupných informací vytvořit.

Jen za omezený úspěch považoval výbor také skutečnost, že pouze menší počet oslovených teatrologů dodala týmu vytvářejícímu připomenutou databázi české teatrologie úplné soupisy své vědecké, eventuálně kritické tvorby. V těch případech, kdy byly tyto bibliografie dodány, byly uloženy v databázi Divadelního ústavu.

Pokud jde o soupisy dizertačních, diplomových a seminárních prací, vzniklých na teatrologických pracovištích českých univerzit, soupisy těchto prací dodaly výboru TS divadelněvědné ústavy z Brna a Olomouce, na pražské Univerzitě Karlově se na takovém soupise pracovalo údajně od jara 1997 v souvislosti s přípravou oslav 650tiletého trvání této školy, a měl by být též členům TS k dispozici. Rovněž získané soupisy tohoto druhu byly včleněny do zmíněné databáze hostitelské instituce.

Připomenutí si zaslouží, že všechny tyto podklady umožňující orientaci v přítomné situaci české divadelní vědy nejsou však přístupny odborné veřejnosti jen v pražském Divadelním ústavu. Všem českým teatrologickým institucím byla nabídnuta možnost okopírovat si údaje z této databáze na své vlastní diskety a uložit je v paměti svých počítačů. V souvislosti s tím bylo rozhodnuto, že hesla slovníku, osobní bibliografie členů TS a soupisy dizertačních, diplomových a seminárních prací budou zpřístupňovány nejen v Divadelním ústavu v Praze, ale i v Moravském zemském muzeu v Brně, v Ústavu divadelní a filmové vědy MU a na Katedře dramatických umění UP.

V květnu minulého roku tajemnice TS dr. Šormová s ředitelem DÚ kromě toho vyjednala, že veškeré shromážděné informace tohoto druhu budou spolu se seznamem členů TS uveřejněny na web stránkách tohoto ústavu v internetové síti.

Zároveň byl výbor TS informován také o tom, že na brněnském Ústavu divadelní a filmové vědy byl v průběhu roku 1997 zpracován podrobný bibliografický soupis článků a statí uveřejňovaných v letech 1964–1994 v Divadelním listu Státního (Zemského a Národního) divadla v Brně, Program. Soupis byl prezentován v podobě rozsáhlé několikasetstránkové seminární práce a je uložen v archívu zmíněného ústavu, široké veřejnosti bude k dispozici též jako databázový textový soubor uchovávaný jednak v databázi Divadelního ústavu Praha, jednak Ústavu dějin divadla Moravského zemského muzea a zájemci mohou si tento soubor překopírovat na své vlastní diskety na uvedených místech.

* * *

Usnesením ustavující valné hromady TS z 1.2.1997 bylo její první vedení zavázáno uskutečnit v průběhu svého funkčního období vědeckou konferenci, která by dále napomohla pojmenovávat vývojovou situaci v oboru teatrologie v České republice. Po delších úvahách, jakým způsobem takovou konferenci, pro níž jako vhodný termín nabízelo se pouze podzimní nebo zimní období platnosti funkčního pověření tohoto výboru, z řady příčin souvisejících s enormním pracovním zatížením výboru v prvním roce existence TS, kdy bylo třeba rozběhnout naplno její činnost, bylo již na 2. schůzi výboru dne 7.3. 1997 usneseno, že výbor zaměří plánovanou konferenci tematicky k jednomu z aktuálních úkolů, které před teatrologickou obcí v poslední době vyvstaly — k úkolu, který — mimochodem řečeno — stal se jedním z úkolů motivujících vůbec vznik společnosti, totiž k projektu Kabinetu pro studium českého divadla vytvořit zmíněnou již Českou divadelní encyklopedii. Projekt, připravovaný pracovníky tohoto institutu již po léta, vyžaduje totiž jako úkol, jehož splnění přesahuje jak tvůrčí možnosti jednotlivce, tak úzkého týmu vědeckých pracovníků, soustředit síly co možná nejširšího okruhu spolupracovníků a po stránce morální stává se vlastně úkolem celé teatrologické obce, zejména pak nastupujícím v ní mladé generace. Proto výbor plánovanou vědeckou konferenci, k jejímuž uspořádání byl usnesením TS zavázán, v roce 1997 tematicky zaměřil k tomuto aktuálnímu úkolu zásadní povahy. Konference se uskutečnila dne 7.11.1997 v podobě jednodenního pracovního setkání na půdě DÚ. Na této konferenci, jejíž přípravou se výbor zabýval na celkem pěti svých pracovních poradách (7.3., 4.4., 23.5., 5.9., 3.10.) vystoupilo s připravenými příspěvky několik teatrologů předem vyzvaných k účasti a řada účastníků z pléna. Konferenci řídila dr. Eva Šormová. Po podání krátké zprávy předsedy TS o dosavadní činnosti výboru TS hlavní referát vztahující k ústřed-

nímu tématu konference přednesl Mgr. Ondřej Hučín a koreferáty prof. František Černý, dr. Adolf Scherl, dr. Pavel Janoušek, dr. Petr Pavlovský a prof. Bořivoj Srba. Ve svém referátu kolega Hučín nejprve krátce nastínil průběh dosavadních českých slovníkových prací z oboru divadla, aby pak velmi rozsáhle představil chystaný projekt, a to ve třech variantách. Autoři koreferátů, kteří byli s projektem v úplné jeho podobě předem seznámeni, pak podrobili tento projekt kritice v podobě především teoretické oponentury. V následující živé debatě se diskutující soustředili — obdobně jako koreferenti — zejména k problému vymezení pojmu české divadlo (vymezení národnostnímu, teritoriálnímu a historickému). Pro další práci na zmíněném úkolu vytvořit „velkou“ Českou divadelní encyklopedii přinesla konference množství podnětů, návrhů a kritických připomínek, které — podle vyjádření autorů projektu — významně přispěly k jeho zpřesnění. Hojná účast (43 účastníků—členů společnosti a 9 hostů) i zaujatá a kvalifikovaná diskuse, jejíž výsledky shrnul ve svém závěrečném vystoupení předseda TS, zřetelně ukázaly účastný vztah podstatné části teatrologické obce k této záslužné práci.

Je třeba i poznamenat, že jednání konference zachycené na zvukový pás a zčásti i na video bylo zpřístupněno ještě širšímu okruhu zájemců, a to ve formě přepisu zvukového záznamu referátů a diskusních příspěvků, který byl dán k dispozici pro publikování redakci čtvrtletníku *Divadelní revue*.

Nikoli sice přímo z iniciativy výboru TS, nicméně v návaznosti na jeho aktivity uspořádal Ústav divadelní a filmové vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně za necelé tři týdny po konání zmíněné vědecké konference TS ve dnech 26. — 27. 11. 1997 I. ročník Sympozia mladých teatrologů na téma *Divadlo a jeho výzkum na konci 20. století*. Iniciátorem akce byla skupina posluchačů postgraduálního studia na tomto ústavu, vedená Mgr. Helenou Spurnou. Sympozia se zúčastnili posluchači magisterské i doktorské formy studia a čerství absolventi tohoto studia v oboru teorie a dějiny divadla z univerzit a z vysokých škol v Praze, Brně, Olomouci a Bratislavě. V průběhu dvoudenního programu sympozia přednesli teatrologové z řad nastupující generace 14 připravených referátů, k nimž proběhla obsáhlá diskuse. Cílem sympozia bylo nejen upozornit na aktuální problémy výzkumu teorie a dějin divadla, jak se jeví příslušníkům mladé generace divadelních vědců, ale i vytvořit předpoklady pro každoroční setkávání mladých teatrologů a pokusit se ustavit platformu, na níž by docházelo k potřebné výměně dosavadních zkušeností a rovněž k iniciaci výzkumných projektů, které by přispívaly k řešení těch nejnaléhavějších úkolů. Pro dosažení takto definovaného cíle byl v průběhu sympozia ustaven pracovní tým mladých teatrologů, který si dal za úkol jednak zajišťovat koordinaci práce výzkumných pracovišť, kde tyto teatrologové působí, jednak připravit další ročník sympozia. Sympozium navštívili také pedagogové ze zmíněných univerzitních a vysokoškolských pracovišť (dr. J. Herman, Praha, doc. J. Stefanides a dr. T. Lazorčáková, Olomouc, doc. Z. Bakošová-Hlavenková a Mgr. A. Grusková, Bratislava, a samozřejmě hlavní učitelé z hostitelského ústavu).

Na sympoziu se rozvinula též bohatá diskuse o projektu *Divadelního ústavu* vytvořit *Českou divadelní encyklopedii*: poté, co zde kolega Ondřej Hučín přednesl zkrácenou verzi svého referátu prosloveného v úvodu vědecké konference TS konaného o tři týdny dříve v Praze, vyslovovali se přítomní, zejména pak mladí teatrologové, k tomuto projektu a svými připomínkami nesporně též napomohli k jeho další konkretizaci.

Brněnský Ústav divadelní a filmové vědy připravil za vedení kol. Spurné vydání hlavních referátů přednesených na tomto sympoziu ve sborníkové podobě.

* * *

Usnesením ustavující valné hromady TS byl výbor postavený na tomto shromáždění do čela společnosti rovněž zavázán sledovat i situaci vyvstávající se v oblasti vysokoškolské přípravy generace mladých teatrologů na českých univerzitách. Touto problematikou se zabýval téměř na všech svých poradách, počínaje schůzí konanou 7.3.1997. Na základě informací, které mu poskytovaly zejména přítomní pracovníci teatrologických kateder a ústavů pražské, brněnské a olomoucké, byla tato situace zevrubně analyzována. Jako hlavní problémová oblast, k níž bylo třeba soustředit pozornost, vystupovala přitom problematika personálního jištění vědecké a pedagogické činnosti zmíněných ústavů. Ukazuje se, že všechny tyto ústavy se kromě potýkání s problémy ekonomickými, vyvolanými „balsičky“ úsporných opatření, a organizačně-provozními, vyvolanými nebývalým nárůstem počtu studentů, potýkají hlavně s problémem, jak udržet příslušnou akreditaci jmenovacích a studijních oborů při nedostatku náležitě graduovaných učitelů v postavení profesorů a docentů. Výbor konstatoval, že kromě dvou emeritních profesorů (prof. F. Černý, prof. Z. Srba) jsou v tuto chvíli náležitě graduováni pro udržení akreditace oboru na UK a na MU pouze dva profesori v aktivní službě (prof. M. Lukeš a prof. B. Srba), na univerzitě v Olomouci je garantem akreditace v oboru vzhledem k jinému způsobu jeho programování profesor české literatury. Vzhledem k věku a vyčizenosti obou zmíněných profesorů na UK a MU jeví se tato situace jako kritická, a to z hlediska vůbec udržení celého oboru, neboť hrozí, že při novém akreditačním řízení, které proběhne ihned po přijetí nového vysokoškolského zákona, mohou některé ze stávajících vysokoškolských ústavů být akreditačního pověření zbaveny, anebo jim může být výukový status snížen o jeden až dva stupně (např. na úroveň pouhého bakalářského studia). Proto je třeba vyvinout maximální úsilí celé teatrologické obce v českých zemích, aby se co nejdříve náležitým způsobem habilitovali na vysokých školách noví v oboru se angažující a aby dříve již habilitovaní a tito nově habilitovaní pracovníci se v nejbližší budoucnosti domohli postavení profesorů.

V té souvislosti byla již na poradě výboru ze dne 4.4. 97 prodiskutována možnost uplatnění členů TS v oborových radách zajišťujících výchovu postgraduátů, jakož i při doktorských a habilitačních řízeních a oponenturách docentských, doktorských a magisterských prací. Jedním z konkrétních výsledků úsilí vyvíjeného v tomto směru byl např. příslib některých členů TS ujmout se oponentury prací předkládaným k obhajobám.

I když TS musí věnovat této problematice zvýšenou pozornost, povinnost postarat se o udržení akreditace teatrologických kateder a ústavů zatěžuje maximálním způsobem především jejich vedoucí pracovníky. Tito pracovníci jsou si povětšinou svých úkolů při zajišťování budoucnosti oboru plně vědomi. Proto také již od roku 1995 z iniciativy brněnského Ústavu divadelní a filmové vědy pořádají pravidelná pracovní setkání pedagogů zmíněných školských teatrologických pracovišť z Prahy, Brna, Olomouce a k těmto svým setkáním zvou také kolegy z Bratislavy.

V průběhu loňského roku — v návaznosti na setkání učitelů zmíněných ústavů a kateder, které se konalo v Brně v roce 1995, uskutečnilo dne 25.3. 1997 druhé takové

setkání, tentokrát však na Univerzitě Palackého v Olomouci. Uvedeného dne se v prostorách Katedry teorie a dějin dramatických umění FF Univerzity Palackého a dále v zasedací síni zmíněné fakulty setkala na celodenní pracovní schůzce celkem 25 učitelů teorie a dějin divadla z Prahy, Brna, Bratislavy a Olomouce. V průběhu jednání, které zahájil děkan FF UP, se zúčastnění pedagogové především seznámili s podmínkami studia oboru na olomoucké univerzitě a posléze diskutovali o aktuálních problémech vědecké a pedagogické činnosti univerzit v našem oboru (systém doktorského studia, činnost oborových komisí pro habilitační a profesorská řízení, otázky vědeckého výzkumu na vysokých školách, spolupráce se zahraničními univerzitami atp.).

Během tohoto setkání, které přičiněním olomouckých hostitelů probíhalo ve velmi srdečné atmosféře, navštívili jeho účastníci také bývalý jezuitský konvikt, ve kterém by katedra — v důsledku nezbytnosti vydat v rámci jeho restitučních nároků prostory, ve kterých dosud působila, jinému majiteli — měla v budoucnu nalézt nové působiště a ve kterém by mohlo být též zřízeno — jak olomoučtí kolegové navrhuji — stálé Muzeum dějin českého divadla.

Další, původně neplánované setkání pedagogů, ale také studentů PGS kateder a ústavů divadelní a filmové vědy z Prahy, Brna, Olomouce a Bratislavy, se pak loni uskutečnilo po skončení zmíněného již 1. symposia mladých teatrologů uspořádaného dne 27.11. 1997 v Brně. V několikahodinové debatě se v řádu volné besedy v prostorách Ústavu divadelní a filmové vědy FF MU hovořilo znovu o aktuálních problémech oboru (vědecký výzkum, granty, publikační možnosti, finanční zajištění univerzitní výuky, kvalifikační růst atp.). Vedle otázek a problémů bezprostředně se týkajících „školních“ záležitostí, které v debatě přirozeně dominovaly, se však diskuse znovu a znovu stáčela k obecnějším problémům (stav divadelního muzejnictví, projekt divadelní encyklopedie atd.). Tohoto setkání se účastnilo na 15 pedagogů a skoro desítka studentů PGS.

* * *

Valnou hromadou z 1.2. 1997 byl výbor TS zavázán vyvíjet i určitou činnost směřující ke sblížení členů TS na úrovni společenských styků. Hlasy, které zazněly na zmíněné 1. valné hromadě TS volaly po tom, aby byly na půdě společnosti pořádané besedy o divadle, aby TS zprostředkovala návštěvu divadel za slevněné vstupné a aby organizovala zájezdy do center divadelní kultury v ČR, eventuálně na jiná, z hlediska oborového zájmu interesantní místa naší vlasti.

Nutno po pravdě konstatovat, že v tomto směru zůstal odstupující výbor, limitovaný ve své činnosti finančními i časovými možnostmi, členské základně TS mnoho dlužen. Besedy, po jakých volali členové TS, se s výjimkou zmíněných setkání pedagogů oboru nepodařilo pravidelně pořádat, ba ani zajišťovat pravidelné návštěvy divadel. Nicméně toto „manko“ v jeho působení do jisté míry vyrovnává skutečnost, že se výboru podařilo zorganizovat alespoň jednu, nicméně dosti významnou akci tohoto druhu, totiž jednodenní výlet TS do Brna za poznáním podmínek a zčásti i výsledků tvůrčí činnosti brněnských divadelních umělců i teoretiků. Náročný program pobytu členů TS (45 osob) v Brně zahájilo uvítání přítomných účastníků z Prahy, Ostravy, Opavy atp. v Ústavu divadelní a filmové vědy, kde byli pozdraveni i paní děkankou FF MU prof. Nechutovou, dále si hosté brněnských teatrologů postupně prohlédli hlavní budovy a prostory brněnské divadelní sítě, studio Marta, Městské divadlo na Lidické ulici, Mahenovo divadlo,

budovu a výukové prostory DF JAMU, sídlo oddělení dějin divadla Moravského zemského muzea, Centrum experimentálního divadla v Domě pánů z Fanalu a nově vybudované Divadlo Husa na provázku, alespoň zvenčí zhlédli Janáčkovu operu, HaDivadlo na Sukově ulici a zchátralou budovu divadla Reduta. Na místech jednotlivých zastavení byli připraveni kompetentní průvodci, kteří členům TS podali zasvěcený výklad o historii a o provozních parametrech navštívených míst, i o současném divadelním programu souborů na těchto místech působících (šéf Divadelního studia Marta Mgr. J. Tuček, hlavní výtvarník Městského divadla arch. M. Melena, šéf Mahenovy činohry Z. Srba, historička dr. E. Dufková, děkan DF JAMU doc. V. Cejpek, šéf činohry ND v Praze doc. J. Kovalčuk, vedoucí Ústavu dějin divadla MZM Mgr. J. Blecha, ředitel CED a umělecký šéf Husy na provázku doc. P. Oslzlý aj.). V prostorách Divadelní fakulty JAMU byli účastníci zájezdu svědky vrcholících příprav oslavné divadelní akce k 50. výročí založení školy, v oddělení dějin divadla v Moravském zemském muzeu si prohlédli depozitáře s mimořádně významnou sbírkou historických loutek, po většinu dne sledovali též postup kostýmovaného průvodu studentů JAMU centrem Brna a jednotlivá jejich pouliční vystoupení až po závěrečnou „apoteozu“ před Domem pánů z Fanalu. V závěru dne pak zhlédli návštěvnický atraktivní představení, uspořádané především na jejich počest, scénickou adaptaci Babičky Boženy Němcové v provedení Divadla Husa na provázku.

* * *

Ve smyslu usnesení, jímž zatížilo jeho činnost ustavující shromáždění TS, sledoval výbor v průběhu svého ročního funkčního působení bedlivě též situaci vyvíjející se v oblasti společných zájmů české teatrologie a na obranu těchto zájmů vystupoval prostřednictvím podávání návrhů a vyslovování stanovisek i oproti orgánům státní správy a samosprávy a oproti vedení institucí, do jejichž kompetencí spadá problematika existenčních podmínek českého divadelnictví a české teatrologie jako celku.

Tuto situaci výbor sledoval a vyhodnocoval soustavně a zabýval se jejím analyzováním na všech svých schůzích . V uvedeném smyslu s veřejnými prohlášeními vystoupil celkem třikrát, rozsáhlou aktivitu v tomto smyslu projevoval i intenzivním jednáním veřejnosti nezjevovaným.

Již na schůzi konané dne 7.3. 1997 a znovu pak na schůzi svolané na 4.4. toho roku a na většině schůzí dalších zabýval se např. návrhem dr. V. Ptáčkové a skupiny olomouckých teatrologů na zřízení Divadelního muzea v bývalém jezuitském konviktu v Olomouci. Po zevrubném projednání tohoto návrhu a po prohlídce zmíněného objektu vyslovil projektu podporu, avšak za podmínek, které původní představu o soustředění všech sbírek ve zmíněném objektu náležitě limitovaly. V diskusi členové výboru posléze projekt usměrnili do podoby pouhé stálé expozice dokumentů vztahujících se k dějinám českého divadla ve jmenovaném objektu instalované. O stanovisku TS k předloženému projektu Divadelního muzea byla informována také veřejnost.

Na další schůzi, dne 23.5.1997, zabýval se výbor i zprávami o vážném ohrožení sbírek archiválií a hmotných předmětů dokumentujících divadelní činnost v ostravském regionu a po projednání těchto zpráv zaslal dopis ředitele Městského muzea v Ostravě, v němž se jednak kriticky k věci vyjádřil, jednak podpořil myšlenku zřízení regionálního centra zabývajících se připomenutým sběrem divadelních dokumentů.

Při setkání dne 16.1. 1998 projednal pak výbor problematiku související s personálními přesuny a s chystaným omezením výkonnosti Archívu Národního divadla, vynučeným nezbytností uskutečnit různá úsporná opatření v hospodaření a v provozu ND, a po posouzení této záležitosti zaslal dopis p. řediteli ND Srstkoví. V dopise se vyzvedává význam tohoto důležitého centra divadelního archivnictví pro rozvoj výzkumu českého divadla, a vyslovuje se žádost, aby vedení ND při řešení otázky jeho personálního obsazení a zajišťování dalšího jeho působení postupovalo maximálně uvážlivě.

Po celý rok svého funkčního nasazení — tedy téměř na všech svých pracovních poradách — se výbor zabýval též otázkou chystané rekonstrukce a následného využití historické budovy divadla Reduta v Brně. Výbor konstatoval, že navrhovaný způsob rekonstrukce budovy pocházející z roku 1786, způsob, který by drasticky zasáhl do uspořádání vnitřních prostor divadla, jakož i způsob následného využití budovy soukromými akciovými společnostmi pro nedivadelní činnost anebo pro provozování muzikálů, by ve skutečnosti vedl k likvidaci historického i současného kulturního významu tohoto architektonicky i tradicí mimořádně cenného divadelního prostředí, významu, který je — alespoň pokud jde o historický aspekt věci — staví po bok Stavovskému divadlu v Praze. V tom smyslu pověřil svého předsedu jednak vypracováním podkladových materiálů pro jednání Rady a Zastupitelstva města Brna, které by upozornily na zmíněný význam tohoto místa, jednak přímým osobním jednáním s primátorkou města Brna, s jejími náměstkyněmi, s Radou zastupitelstva a s odborem kultury místního magistrátu. Předseda Srba tento úkol se značným nasazením po celý rok plnil, a díky jím vypracovaným materiálům a jeho osobním jednáním s představiteli města podařilo se na počátku roku 1998 docílit toho, že byl proveden závazný stavebně historický průzkum místa a že bylo rozhodnuto rekonstruovat Redutu při dodržení všech zásad její památkové ochrany a po rekonstrukci následně ji využít ve smyslu jejího původního programového společenského i divadelního nasazení, tedy ve smyslu daném její historickou tradicí.

* * *

Výbor TS v průběhu svého funkčního období projevoval jistou iniciativu i v oblasti formování vnějších vztahů TS k jiným subjektům, s nimiž pojí teatrologie společný zájem na rozvoji divadla a jeho teoretické reflexe.

Vybraní členové výboru byli na schůzi dne 4.4. 97 pověřeni navázat kontakt jednak se Společností divadelních kritiků (dr. A. Urbanová), jednak s redakcemi odborných periodik, s redakcí Divadelních novin (dr. Šormová) a s redakcí revue Svět a divadlo (dr. Ptáčková). Dále byli zavázáni projednat s příslušnými organizacemi a institucemi (SAD, Divadelní obec, Nadace Alfréda Radoka) otázku možností rozšířit okruh hodnotitelů podílejících se na rozhodnutích o udělování výročních cen a při osnování anket o členy TS. Aby byla v uvedeném smyslu zajištěna lepší komunikace, byl zmíněným příslušným organizacím a institucím poskytnut adresář členů TS.

V rámci aktivit tohoto druhu se výbor na svých schůzích (např. 7.3., 4.4.) zabýval ovšem též problémem zahraničních styků TS. V té souvislosti konstatoval, že zahraničními partnery nemohou být nevládní organizace, jakou je např. ITI, nýbrž společnosti typu dobrovolných sdružení, jakou je např. British Society for Theatre Research. Na schůzích konaných 7.3. a 4.4. 1997 byly vytipovány partnerské organizace, s nimiž by měla TS navázat spolupráci. Bohužel v tomto případě výsledek úsilí členů výboru nebyl

příliš úspěšný. Zůstalo v podstatě jen při oznámení zaslaném zahraničním partnerům, že v Praze byla ustavena TS a při prezentování jejích cílů. Zpráva o jejím vzniku byla zveřejněna v bulletinu SIBMAS a v bulletinu FIRTu a dále na internetové síti.

V rámci připomenutých aktivit zabýval se výbor také nutností udržovat těsné kontakty se slovenskými kolegy pracujícími v oboru teatrologie. Bohužel, ve Slovenské republice organizace typu TS v této chvíli ještě neexistuje. Proto bylo rozhodnuto, že slovenské kolegy bude TS o své činnosti alespoň informovat prostřednictvím tiskových materiálů, které jim budou pravidelně zasílány. Pokud by pak měli zájem, bude jim nabídnuto členství v české organizaci. Oba tyto úkoly byly v průběhu roku 1997 splněny.

* * *

Ve zprávě o činnosti výboru Teatrologické společnosti v prvním roce její existence, v roce 1997, jsou podrobně popsány pouze hlavní aktivity, jež zmíněný výbor v onom údobí rozvíjel. Není v nich postíženo všechno, čím se tento výbor v období uplynulém od vzniku TS zabýval. Bylo vykonáno mnoho další práce. Zde zpřítomňovaná zpráva chtěla soustředit pozornost české obce teatrologů pouze k tomu, co v pořadí první výbor působící od vzniku TS ze své činnosti považoval za hlavní a rozhodující, a to proto, aby dal podnět k jistému nasazení diskuse mezi členy TS o smyslu činnosti společnosti a orientoval ji směrem k úkolům, které si společnost předsevzala splnit a které se splnit nepodařilo. Aniž by tím chtěl budoucí výbory TS v jejich „programování“ práce nějak zavazovat, podrobným popsáním projevených aktivit ve smyslu plnění vytyčených hlavních úkolů chtěl výbor z roku 1997 zajistit, aby se pokračovalo i v následujícím období v tom, co on v počátcích existence TS započal. Pojmenovat nové úkoly je však věcí všech členů TS, a vlastně i celé české teatrologické obce.

Bořivoj Srba